

Чубенко Ірина Василівна, начальник відділу аналітичного забезпечення Департаменту кіберполіції Національної поліції України, кандидат юридичних наук

РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В МІЖНАРОДНОМУ ВИМІРІ (НА ПРИКЛАДІ ДЕРЖАВНОЇ КОМПАНІЇ АЗЕРБАЙДЖАНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ SOCAR)

В умовах інтеграції державних компаній Азербайджанської Республіки до світового ринку в межах загальносвітових глобалізаційних процесів однією з найнебезпечніших загроз, на думку Азербайджанського уряду, є корупція та її неконтрольоване проникнення в усі сфери економічної діяльності державних компаній. Основними антикорупційними заходами в Азербайджані визначено антикорупційну політику, криміналізацію корупції та запобігання їй.

Центральні органи влади спрямовують зусилля на розроблення планів заходів з метою сприяння антикорупційним реформам у різних галузях економіки, підтримують антикорупційні ініціативи на локальному рівні.

Протидію корупції оголошено серед основних пріоритетів у щорічних посланнях президента і прем'єр-міністра Азербайджанської Республіки. Зазначені заяви відображають політичну обізнаність і політичну волю в протидії корупції.

Так, однією з визначних ініціатив Азербайджанського уряду стало схвалення антикорупційної політики Державної нафтової компанії Азербайджанської Республіки (SOCAR). Забезпечення виконання антикорупційної політики та процедур, що запобігають корупції, сприятиме підвищенню законності, чесності та прозорості діяльності як компанії, так і контрагентів та зацікавлених сторін.

Політику розроблено відповідно до вимог законодавства Республіки Азербайджан, Статуту SOCAR та інших внутрішніх документів, з огляду на транснаціональний характер компаній, міжнародних та іноземних антикорупційних норм, а також

рекомендації міжнародних організацій і провідні міжнародні антикорупційні напрацювання.

Азербайджан не обмежився національними нормами, узявши на себе посилену відповідальність і поширивши на компанію провідні іноземні антикорупційні новели. Це сприяло створенню унікального самооновлювального механізму, у якому зміни до антикорупційних норм у США, Великобританії чи конвенцій ООН автоматично модернізують зазначений документ до імплементацій цих норм у національне законодавство. Зокрема, такими актами є: Конвенція ООН проти корупції, Конвенція про кримінальну відповідальність за корупцію, Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією, антикорупційне законодавство Азербайджану, Закон Сполученого Королівства про хабарництво; Закон США про корупцію за кордоном.

Антикорупційні заходи встановлюють не тільки норми, а й відповідальність за їх невиконання президента компанії, керівного складу та інших працівників незалежно від займаної посади; вони несуть особисту відповідальність за недотримання принципів і вимог антикорупційної політики.

Документ закріпив, що компанія у видобуванні корисних копалин, фінансовій, інвестиційній та інших видах діяльності завжди має акцентувати на корпоративній культурі, діловій етиці та корпоративному управлінні. Компанія має стати прикладом соціально відповідальної поведінки, а також справедливого, чесного та прозорого бізнесу перед своїми партнерами, працівниками й суспільством, тому і є однією з провідних компаній в Азербайджані.

Для того щоб цілком відповідати стандартам ділової етики й антикорупційним принципам і вимогам, установленим законами Азербайджанської Республіки, іноземними та міжнародними законами, розроблено і запроваджено новелу на пострадянському просторі щодо антикорупційної політики державної компанії, що відображає принцип «нульової терпимості» до всіх форм корупційної діяльності. Цей принцип означає відмову від участі в діяльності чи бездіяльності, яка може трактуватися як корупція на території Азербайджанської Республіки чи будь-якої іншої країни. Керівництво компанії

зобов'язане докладати всіх зусиль, щоб запобігти будь-яким діям, які можуть негативно вплинути на імідж компанії, її репутацію, ринкову позицію та/або призведе до втрати конкурентних переваг.

Компанія прагне інформувати всіх своїх контрагентів та інші зацікавлені сторони щодо своїх ключових етичних стандартів та принципів і вимог щодо протидії корупції, ведення чесного й відкритого бізнесу, а також мотивувати їх приймати аналогічну антикорупційну політику та процедуру. Компанія прагне відмовитися від співпраці з контрагентами або іншими сторонами, що не визнають її позиції та цінності щодо заходів зі стримування корупції.

Основними цілями такої політики є:

- формування єдиного розуміння «нульової толерантності» щодо будь-яких форм і видів діяльності з державними органами, інвестиційною спільнотою, контрагентами, дочірніми установами та філіями, спільними підприємствами, підприємствами SOCAR, працівниками й іншими фізичними і юридичними особами;

- мінімізація корупційних ризиків;

- забезпечення прозорості діяльності SOCAR.

Антикорупційну політику Компанії розроблено задля:

- збирання та роз'яснення основних вимог антикорупційного законодавства, що застосовують до SOCAR;

- визначення основних принципів і вимог, правил, стандартів, норм, що регулюють антикорупційну діяльність й узагальнюють правила очікуваної поведінки;

- встановлення обов'язків і відповідальності співробітників SOCAR у межах процедур запобігання корупції.

На нашу думку, розроблення та впровадження антикорупційної політики на прикладі SOCAR Азербайджанської Республіки для державних компаній України може стати одним з передових нововведень, яке докорінно змінить стандарти протидії корупції як на регіональному й національному, так і на міжнародному рівнях, надасть можливість застосовувати найновітніші досягнення світової спільноти у сфері протидії корупції, імплементації їх у національне законодавство та виведення на якісно новий рівень антикорупційних стандартів роботи державних компаній України.